

«Бекітемін»

№1 Бөбейісов көшесі бақша меңгерушісі

Ж.Т.Тойымбетова

08 2024 ж.

Консультациялық пункт жұмысының жұмыс жоспары

Уақыты	Тақырыбы	Ойын сауық	Жауаптылар
Қыркүйек	«Баланың мектепке дейінгі білімге бейімделуін қалай қамтамасыз ету керек?»	Кеңес	Ф.Ж. Набикулова тәрбиешілер
	«Баланы кітап қарауға, оқуға үйрету»	Кеңес	Ф.Ж. Набикулова
Қараша	«Баланың физикалық дамуы»	Жылжымалы папка	А.С. Мауленкулова
	«Массаж кілемшелері-бұл теңдесі жоқ рахат және балаларды қатайту құралы»	Кеңес	Педагог-зерттеуші: Б.Б. Нармаханова
	«Тұмаумен қалай ауырмауға болады?»	Кеңес беру	К.С.Жарылкасынова
Желтоқсан	Ойын арқылы баланың саусағын бұлшық еттерін дамыту.	Іскерлік ойын	Е.Е. Раисова
Қаңтар	«Балалардың музыкалық ырғағын дамыту» кеңес	Кеңес	А.М. Оразбаева
	«Сурет салудың дәстүрлі емес формалары арқылы ұсақ моториканы дамыту»	Шебер-сынып	Педагог-зерттеуші: Сарсенбаева Г.Б.
Наурыз	«Үйде қандай дамытушы ойындарын ойнауға болады?»	Кеңес	Педагог-зерттеуші: А.К. Рыспаева
	«Мереке күндері және демалыс кезеңінде режимді сақтау»	Кеңес	Ф.Ж. Набикулова
Сәуір	«Баланы мектепке қалай дайындау керек?»	Кеңес	А.Б. Алимбекова
	Мектеп жасына дейінгі баланың дұрыс сөйлеуін қалыптастыруда ата-ананың рөлі	Кеңес	Е.Е. Раисова
Мамыр	«Дамудың артта қалуын жеңудегі емдеу мен оқытудың рөлі».	Кеңес	К.С.Жарылкасынова

«Жамбыл облысы әкімдігінің білім басқармасы
Тараз қаласының білім бөлімінің «№2 «Айсұлу» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
080006, Тараз қаласы, Массив Карасу алқабы 8/а тел 54-36-56 _bakshasy 2@mail.ru

Кеңес: Балалардың музыкалық ырғағын дамыту

Музыка жетекшісі А.Оразбаева

Кеңес: Балаларда музыкалық-ырғақтық қозғалыстырды дамыту

Берілген бөлімнің мазмұнында балаларды музыка сипатына сәйкес қозғалуға оқыту, бидің күрделі емес элементтерін, жаттығуларын, сахналауға үйрету, хоровод жүру, сюжеттік және сюжеттін емес музыкалық ойындарды сабақта және сабақтан тыс жеке дербес іс-әрекетте ойнау.

Музыкалық ойындар, билер, жаттығулар мектепкедейінгілерге ойын-сауық үшін жасалғанымен қатар, дене, ой және эстетикалық дамуы үшін де қажет. Олар балаларға музыканы сүйеге көмектеседі; эмоциялық әсер алуға; музыкалық есту қабілетін және ырғақ сезімін дамытады, балаларды жаңа музыкалық білімдермен байытады, олардың музыкалық ой өрісін кеңейтеді.

Музыкалық-ырғақтық тәрбиелеуді жүзеге асыратын материал баланың қызығушылықтары мен мүмкіншіліктеріне сәйкес болу керек, жоғары көркемдік болу керек.

Аспапты музыка және хоровод көрнекті, жағымды әуенмен қарапайым гармониямен және мәнерлі динамикалық ерекшеліктермен болу керек. Музыкалық шығармашылықтарды орындау нақты және көркем болу керек. Ешқандай темп өзгеруі, шартсыз тоқтаулар болмауға тиіс.

Елестету және биде көрсету кезінде түсінерлік музыкалық шығармалар қажет. Бұл балаларға ең қарапайым қозғалыстарда музыка сипатын көрсетуге мүмкіндік береді, шығарма мазмұнын терең түсінуге және бекітуге көмектеседі.

Бұл бөлімнің міндеттері:

- Балаларды қозғалысты музыка сипатымен келістіруді үйрету. Музыкалық мәнердің аса тиімді құралдарын пайдалану: ырғақты және мәнерлі қозғалу, музыкалық ойындарға ойнау, хоровод жүргізу, билеу;
- Балаларда ырғақ сезімен дамыту: музыканың ырғақтық мәнерін сезіну, және де оны қозғалыс арқылы жеткізу;

- Көркем шығармашылық қабілеттерді дамыту. Олар ересек мектепке дейінгі жастағы балаларды ойын бейнесін өзгеше, өзіне тән көрінсті көрсету, ойдан шығару, би қозғалыстарын қиыстыру, хоровод жасау, бұл білімдерді жеке дербес іс-әрекетте қолдану арқылы көрінеді.

Бұл міндеттер негізгі талапты орындауда шешіледі қозғалыс сипатының музыкалық образға, оның мазмұны мен дамуына сәйкестігі.

Балаларды музыкалық-ырғақтық қозғалыстарға, биге, ойындарға, жаттығуларға үйретуде музыкалық жетекшілер келесі әдістерді қолданады:

- көрнекі-естулік (музыканы мәнерлі орындау);
- көрнекі-қозғалыстық (ойындарды, билерді, жеке ырғақ жаттығуларын көрсету);
- сөздік (қозғалысты орындау барысында нұсқаулар, түсіндірулер беру);
- жаттығулар: көпреттік қайталаулар, таныс материалды түрлендіру.

Егер осы әдістер дұрыс іріктелсе, онда олар балаға шығарманың мазмұны мен сипатын тереңірек және ұғынып меңгеруге көмектеседі.

Музыкалық-ырғақтық қозғалыстарға оқыту әдістемесі алуан түрлі.

Музыкалық-ырғақтық қозғалыстарды дамыту әрбір жас кезеңінде әр түрлі өтеді.

Алғашқы кезеңде балалардың зейінін музыкаға аудару қажет, музыкаға қозғалыспен жауап беруге үйрету. Бала ерте жастан бастап музыкаға эмоциямен жауап береді, бұл мимика, жест арқылы көрінеді. Бірақ оның қозғалысы нақты емес және музыкамен сәйкес келмейді. Бұл жастағы балаларды үйретудің негізінде ересек адамға еліктеу болып табылады. Музыка жүргенде ғана қозғалу керектігіне балалардың назарын аудару қажет, контарсттық бөлімдердің ауысуына жауап беруді үйрету, музыка біткесін қозғалыстарды тоқтату.

Естияр тобының балаларын музыкалық тәрбиелеу ерекшеленіп өтеді. Төрт жастағы бала музыканың контрастық бөлімдердің ауысуын сезеді, кішігірім музыкалық тапсырмаларды орындай және меңгере алады, бірақ олар әлі

кеңістікте бейімделе алмайды. Сондықтан педагогтық міндеті-бұл музыканың контрасты сипатына сәйкес қозғалуға үйрету, байсалды және шапшаң темпте, музыка дыбысының басталуына және аяқталуына жауап беру, қарапайым қозғалыстарды орындау, ойын бейнелердің («құстар ұшады», «аттар шабады», «қояндар секіреді», т.б.) қарапайым еліктегіне қозғалыстарын жеткізу.

Бес жастағы балаларда музыка тыңдау тәжірибесі бар, олар таныс әуендерді таниды, музыка сипатын және музыкалық мәнердің жеке құралдарын анықтай алады. (динамика – қатты, ақырын, регистрлер – жоғары, төмен, темп – тез, байсалды).

Қозғалыстар ырғақты, нақтырақ, музыка дауысының басталуымен және аяқталуымен сәйкес жүреді. Балалар алуан түрлі қозғалыстарды (тік шоқырақ, жұппен қозғалу, бір аяқпен тапылдату, аяқты өкшеге тұрғызу және т.б.) орындай алады.

Педагог балаға дұрыс қозғалысты табуға көмектеседі.

Бейне сөздің, музыканың және қозғалыстың сәйкестігі баланың қиялын дамытады, бала ойын кейіпкерінің мінезін нақтырақ көрсетеді, қозғалыс еркін болады, шырмалушылық азаяды, сенімділік пайда болады.

Алайда бұл жастағы балалар әлі де қозғалысты көрсетуді, қысқа да нақты түсіндірулерді қажет етеді.

Кеңістікте бағдарлау, қайта тұру колоннаға, шеңберге және т.б. тұру балаларға қиындық тұғызады. Кейбір ойындарды билерді балалар бір – екі сабақта меңгерсе, кейбіреулерді ұзақ уақыт бойы жаттайды.

Алты және жеті жастағы балалар қозғалысты мәнерлі және ырғақты еркін орындауға дағдыланған.

Есту зейіні дамиды, балалардың жеке дара қабілеттері аса көрінеді. Олар қозғалыс арқылы музыка сипатын, динамиканы, темпті, күрделі емес ырғақ суретін жеткізе алады, музыкалық шығарманың кіріспесі мен бөлім өзгеруіне байланысты қозғалыстарды реттейді және ауыстырады. Балалар алуан түрлі қозғалыстарды (аяқты жоғары көтеру мен аяқтап аяққа секіру арқылы

ырғақты жүгіруден бастап полька қадамына жартылай отыра және т.б. дейін) меңгере алады.

Ересек топта педагог балалардың бейнелерді эмоциялық мәнерлі орындауды қадағалайды.

Даярлы топтағы балалар өз рөліне саналы қарап, қозғалыстарын сапалы орындау қажет.

Ересек мектепке дейінгі жаста музыкалық-ырғақтық репертуарының күрделенуі балалардың сезіну, бастан өткізу, музыкалық образдарды айыру және оларды көрсету құралдарын қозғалыста қолдану қабілеттерін дамытуға бағытталған.

Бейнені қабылдау және жеткізу білімі, музыкамен сәйкес мәнерлі қозғалу ойындарды, хороводтарды, билерді, жаттығуларды үйрену барысында қалыптасады.

Мысалы: «Лақтар мен қасқыр» (музыкасы: Т. Ломова) ойынын үйрету алдына педагог жаттығу барысында ойын қызықты, әдемі, болу үшін кейіпкерлердің қозғалыстары алуан түрлі болып жасау үшін балалардың ынтасын оятуға тырысады. Ол үшін жаттығу барысында ол балаларға үлгі ретінде қасқырдың, ешкінің, лақтардың қозғалыстарын көрсетіп, содан балалардан сол қозғалысты, бірақ басқаша орындаумен, музыка сипатын көрсетумен сұрайды.

Сөйтіп, біртіндеп, мақсаты оқыту, музыкалық тәжірибені кеңейту, сезімдер мен қиялды және ойлауды белсендіру арқылы балалардың шығармашылық белсенділігі дамиды.

«Жамбыл облысы әкімдігінің білім басқармасы
Тараз қаласының білім бөлімінің «№2 «Айсұлу» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
080006, Тараз қаласы, Массив Карасу алқабы 8/а тел 54-36-56 _bakshasy 2@mail.ru

Кеңес: Сурет салудың дәстүрлі емес формалары арқылы ұсақ моториканы дамыту

Педагог зерттеуші А.Рыспаева

«Сурет салудың дәстүрлі емес формалары арқылы ұсақ моториканы дамыту»

Ұсақ моториканы дамыту жұмыстарын ерте сәбилік шақтан бастаған дұрыс. Омыраудағы баланың өзіне саусақтағы бас миымен байланысқан активті нүктелеріне әсер ете отырып массаж жасау керек. Баланың саусақтарының қимылы немесе ұсақ моториканың жақсы жетіліп дамуы, ол мидың және тілдің жетілуімен тікелей байланысты. Ұсақ және жалпы моториканы дамыта отырып, біз баланы мұқияттылыққа тәрбиелейміз. Саусақ ойыны арқылы баланың сөйлеуге деген талпынысы, қабілеті дамып, ынтасы артады. Сөйлеу тілі мүшелері әрекетінің қозғауларының дамуы қол саусақтарының нәзік қимылдарының дамуымен тығыз байланыста болғандықтан, бала қолының ептілігін толық жетілдіру, түзету-тәрбие жұмысын жүйелі жүргізуді қалайды.

Саусақ ойынын балабақшада және үй жағдайында әсерлі, көңілді түрде ұйымдастыруға болады. Баланың тілі негізінен мектепке дейінгі кезеңде қалыптасады. Бұл кезеңде ағзаның барлық бөліктері және жүйелері қарқынды дамып, баланың дене және ой дамуына қажетті қозғалыстағы таным іскерлігі қалыптасады. Мектепке дейінгі кезеңде қолдың ұсақ моторикасы мен қимыл-қозғалыстарын дамыту жұмыстары маңызды болып табылады.

Такпақты саусақтар жаттығулары ырғаққа ілесіп қимылдауына және баланың сөйлеу ырғағының қалыптасуына көмектеседі. Сондықтан баланы ерте жастан бастап шынықтырған жөн. Саусақ ойындары сөйлеу лексикасының, сөздердің өзара байланысының (диалогты дұрыс жүргізуге, түсінік айтуға, т.б.) шындалуына себепші.

Әдістемелік құралда берілген материалдарды жапсыру, құрастыру, мүсіндеу, құрастыру сабақтарында қолдануға болады.

Балалардың ұсақ қол моторикасын ойын арқылы дамыту

«Адамды жалпы тіршіліктің әмірші еткен
интеллектуалды артықшылықтар емес,
ол қол - осы органмен барлық органды меңгереміз»
Джордано Бруно

Ерте және мектепке дейінгі кіші жаста қарапайым жаттығуларды жасауда өлеңмен, такпақпен ұйқастырылған жаттығуларды пайдалану ұсынылады. Сонымен қатар өзіне -өзі қызмет ету дағдысын қалыптастыру: қасық пен қарындаш ұстау, түйме тиегін өзі салып, өзі ағыту, бауын байлау, т.б. Өмірінің бастапқы кезеңінде баланың ұсақ қол моторикасы қалай дамып жатқандығын, жеке интеллектуалды қабілетін байқауға болады. Қасықты, қарындашты ұстау алмайтын, түймесін түймелей алмайтын және бәтеңке бауын байлай алмайтын балалардың қолының кіші моторикасы нашар дамыған болып есептеледі. Олар шашылған конструкторларды жинау, пазаламен жұмыс жасау, есептегіш таяқша және мозаикамен ойнау өте қиын.

Олар басқа балалармен ойнаудан бас тартады, осы қызметтегі жұмыс жасағанда үлгермейді. Мұндай балалар элементарлы қызметтің өзінде өздерін нашар сезінеді және бұл жағдай баланың эмоциясын мен өзін – өзі бағалауға кері әсерін тигізеді.

Әрине, мектепке дейінге жасында бала тілінің дамуы, өзіне –өзі қызмет көрсету және жазуға дайындық дағдысын қалыптастыруда ұсақ қол моторикасын дамыту және үйлестіру жұмыстарын жүргізудің маңызы өте зор. Бала өз саусақтарын қаншалықты басқара алса, оның одан әрі дамуы да соған тікелей байланысты. Ұсақ қол моторикамен қоса балалардың есте сақтау қабілеті мен назары, сондай –ақ, сөздік қоры да дами түседі.

Осыларды ескере отырып, өз жұмысымның мақсатын анықтадым: мектеп жасына дейінгі балаларды түрлі қызметтер арқылы ұсақ қол моториканы дамыту және қол қызметін үйлестіру.

Өз жұмысыма төмендегідей міндеттер қойдым:

- қол және көз, қолдың ептілігі, ритмикасы қозғалысын үйлестіру және нақтылығын жақсарту;
- саусақтар мен қол буынының ұсақ қол моторикасын жақсарту;
- жалпы қозғалыстық белсенділікті арттыру;
- сөйлеу функциясын тұрақты етуге көмектесу;
- қиялын, логикалық ойлауын, еркін назарын, көру және есту қабылдауларын, шығармашылық белсенділіктерін дамыту;
- өз құрбылары және үлкендермен қарым – қатынаста эмоционалды – қолайлы жағдай жасау;

Көздеген нәтижеге қол жеткізу үшін келесідей жұмыс түрлерін тұрақты түрде пайдаландым:

- тәлімгердің балалармен бірлескен қызметі;
- балалармен жекелей жұмыстар;
- балалардың өздерінің еркін өзіндік қызметтері.

Ұсақ қол моторикасын дамыту және қозғалысын үйлестіру мақсатында түрлі қабылдаулар мен әдіс – тәсілдер қолдандым:

- саусақтық ойын тренингісі
- қол мойнына массаж
- саусақ гимнастикасы, сергіту сәттері
- саусақ ойынды тақпақтар мен жаңылтпаштар
- саусақтық театр
- ермексаз және тұздалған ұннан, табиғи материалдардан жапсыру жұмыстарын мүсіндеу (тұқым, жарма, ұлу қабыршықтары және т.б.)
- сызудың дәстүрлі емес техникасы: қылқалам, саусақ, тіс щеткасы және май шам және т.б..
- құрылыс жасау: қағаздан, ЛЕГО конструкторымен
- бастырмалардың түлері
- графикалық моториканы дамыту
- трафаретпен сурет салу
- түр сызықпен түрлеу
- суретті аяқтау (симметрия принципі бойынша)

- лабиринттер
- дидактикалық ойындар
- М. Монтессори әдісі
- Кіші заттармен ойнау
- пазл, мозаика қолдану

Ұсақ қол моторикасы термині саусақтар қозғалысы және қолдың буындарын үйлестіру дегенді білдіреді. Ұсақ моториканы дамытудың маңыздылығы неде? Адамның бас миында саусақ қимылына және сөйлеуге жауап беретін орталықтар өте жақын орналасқан. Ұсақ моторикаға әсер ете және оны белсендіре отырып, көрші орналасқан сөйлеуге жауап беретін орталықты да дамыта аламыз. Педагогтар мен балалар психологының мақсаты- ата – аналарға ұсақ моториканы дамыту ойындарының маңыздылығын ұғындыру. Баланы қызықтыруда және жаңа хабарларды игеруіне көмектесуде үйретуді ойынмен алмастыру, алға қойған мақсатына жетуді, тапсырманы орындауда қиындыққа кездессе мойымауына үйрете отырып, аз мөлшердегі жетістіктерін де бағалап, мадақтап қоюды да ұмытпауы керек. Ұсақ моториканың қимылдары мен қолдың икемдігі бас миының құрылымының даму деңгейін көрсетеді. Осыдан келіп қол қимылдарын басқара білу туады. Сондықтан ешқашан да баланы мәжбүрлеуге болмайды.

Кішкентай ғана сәбидің қалайтыны қозғалу, қозғалыс- әлемді танудың мүмкіндігі. Яғни, бала қозғалысы дәл және нақты болса, оның әлемді ақылмен тануы да терең бола түспек. Қолдан ұсақ-түйек заттарды жасау - балалардың ең жақсы көретін шығармашылық жұмыстары. Мұндай жұмыс балалардың қиялдарын, ойлары мен бармақтарының ұсақ моторикасын дамытады. Ұсақ қол моториканы дамыту әдістемесі мұндай жағдайда өте тиімді. Жасжарымдағы баламен саусақ ойындарын бастауға болады.

Бас миы мен ұсақ қол моторикасының өзара байланысы бас миының қабығы әрқайсысы бір денеге жауапты бірнеше бөліктен тұрады. Бас миының қабығында қозғалыстық сипатты анықтайтын бөлік бар. Бас миы қабығының үштен бір бөлігі қол мойнының қозғалыстық қабілетімен байланысты және мидың сөйлеу зонасы бір – біріне өте жақын орналасқан. Сондықтан егер баланың саусағы нашар дамыған болса, ол баланың сөйлеу қабілетіне әсер етеді. Осыған байланысты ғалымдар қол мойнының буынын артикуляциялық аппарат сияқты «сөйлеу органы» деп те атайды. Бала тілін дамыту үшін сөйлеу органы ғана емес сондай –ақ, ұсақ қол моторикасын да дамыту қажет.